

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

Петровська Ірина Ігорівна

ФІНАНСОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

*методичні вказівки для практичних занять здобувачів освіти денної
форми навчання*

Івано-Франківськ, 2025

ББК 67.301

ПЗ0

Рекомендовано до видання вченою радою навчально-наукового юридичного інституту арпатського національного університету імені Василя Стефаника. Протокол №1 від 25 2025 року

Рецензенти:

- завідувач кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права навчально-наукового юридичного інституту арпатського національного університету імені В.Стефаника. к.ю.н., доцент

Розвадовський Володимир Іванович

- завідувач кафедри трудового, екологічного та аграрного права арпатського національного університету імені В.Стефаника. к.ю.н., доцент

Яремак Зоряна Василівна

ПЗ0 Петровська І.І. Фінансове право України: методичні вказівки для практичних занять здобувачів освіти денної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут арпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2025. 29 с.

Посібник розроблений на основі освітньої програми для здобувачів освіти рівня бакалавр, галузі знань «Право» та призначений для підготовки до практичних занять з фінансового права, здачі змістових модулів й екзамену.

В посібнику наведено навчальні та методичні матеріали з навчальної дисципліни «Фінансове право України», зокрема основні навчальні положення з питань, які виносяться на заняття, література та нормативно-правові акти, завдання до практичних занять, контрольні питання. Для полегшення опрацювання змісту навчальної дисципліни методичні вказівки для підготовки містять методичні вказівки для кожної з тем.

Посібник призначений для здобувачів освіти.

ББК 67.9 (4Укр)

© Петровська І.І., 2025

© арпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025

ЗМІСТ

Вступ	3
Практичні заняття:	
Тема 1. Фінансове право як галузь права. Фінанси і публічна фінансова діяльність.....	6
Тема 2. Загальні правові засади надання фінансових послуг	7
Тема 3. Правове регулювання платіжних та інвестиційних відносин.....	8
Тема 4. Правове регулювання страхування та кредитування	10
Тема 5. Правові основи валютного регулювання	11
Тема 6. Правові основи фінансового контролю	12
Тема 7. Загальні засади бюджетного права та процесу	15
Тема 8. Стадії бюджетного процесу	16
Тема 9. Доходи та видатки бюджету. Податкове право	18
Тема 10. Відповідальність за порушення фінансового законодавства	20
Використані та рекомендовані джерела	23

ВСТУП

Фінансове право України є самостійною галуззю єдиної правової системи держави, що складається з великої кількості норм, які послідовно розташовані в окремих інститутах, яка виокремилась з правових відносин фундаментальних галузей права (адміністративного, конституційного, цивільного, господарського) та предметом регулювання якої є публічна фінансова діяльність.

Як і всі галузі права України, фінансове право поділяється на загальну й особливу частини. При цьому, загальна частина об'єднує норми, які закріплюють загальні принципи, правові форми і методи фінансової діяльності, правовий статус суб'єктів, а також норми, які регулюють відносини фінансового контролю. Особлива частина фінансового права включає певні групи правових норм, що регулюють однорідні фінансові відносини, об'єднані у самостійні інститути (зокрема, бюджетне, податкове право).

Фінансове право регулює широке коло суспільних відносин у сфері фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування, що мають грошовий характер і безпосередньо пов'язані з формуванням, розподілом та використанням централізованих і децентралізованих публічних фондів коштів.

Сучасна фінансова політика держави провадиться в життя через фінансове законодавство та відображає політичні, правові та економічні процеси, які супроводжують процес становлення правової держави з ринковою економікою, а також адаптацію національного законодавства до міжнародних норм та стандартів.

Основними джерелами цієї галузі виступають наступні нормативні акти: Конституція України; Податковий кодекс України, Бюджетний кодекс України; Закони «Про банки і банківську діяльність», «Про Національний банк України»; «Про фінансові послуги та фінансові компанії», «Про страхування», Лімська декларація про керівні принципи фінансового контролю, а також ряд інших національних та міжнародних актів.

Програму навчальної дисципліни «Фінансове право України» розроблено відповідно до навчального плану, з урахуванням співвідношення обсягу лекційного матеріалу, практичних занять та самостійної роботи здобувачів освіти. В основу вивчення студентами курсу покладено плани лекційних та семінарських (практичних) занять, які визначають коло теоретичних питань, обов'язкових для засвоєння, навчальну і спеціальну літературу, нормативні акти, а також контрольні запитання, тестові та практичні завдання, перелік питань, які виносяться на залік.

Дисципліна «Фінансове право України» має надзвичайно велике значення для підготовки фахівців, оскільки надає необхідні правові основи, без яких неможливе повноцінне засвоєння багатьох знань в галузі фінансової діяльності держави. Зокрема, це знання у сфері бюджетного регулювання, податкового, банківського, страхового законодавства, фінансового контролю, тощо. Тому дуже важливо допомогти студентам систематизувати основні загальнотеоретичні правові знання та положення нормативно-правових актів.

Також, важливою умовою успішного засвоєння студентами змісту основних інститутів фінансового права є не тільки ознайомлення з системою законодавства, а й формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення.

Навчальна дисципліна «Фінансове право України» спрямована на формування у здобувачів освіти фінансово-правового світогляду та відповідного мислення фінансово-правовими категоріями, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо фінансової діяльності держави, органів місцевого самоврядування, забезпечення фінансової дисципліни та правопорядку.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати:
 - проблемні питання теорії, практики та законотворчості в сфері фінансових правовідносин;
 - діюче фінансове законодавство;
 - основні поняття і елементи правового механізму фінансової діяльності держави;
 - особливості правового регулювання окремих інститутів фінансового права.
- вміти:
 - порівнювати і аналізувати норми фінансового законодавства;
 - тлумачити і застосовувати чинне фінансове законодавство;
 - узагальнювати фінансово-правову практику та робити відповідні висновки;
 - давати юридичну кваліфікацію відносинам, що пов'язані з грошовими відносинами у сфері фінансової діяльності держави.

Завдання для практичних занять з курсу «Фінансове право України» розроблено відповідно до програми та навчального плану дисципліни. Для опрацювання курсу важливо забезпечити правильну організацію як безпосереднього проведення практичних занять, так і самостійної роботи здобувачів освіти при підготовці до них. При цьому, основною метою є глибше, детальніше розуміння норм фінансового законодавства, їх теоретичного підґрунтя, системний аналіз механізмів реалізації, вміння тлумачити і застосовувати фінансово-правові приписи.

Кожна тема практичного заняття розпочинається з теоретичного матеріалу, що містить узагальнену інформацію про основні положення даної теми, а також методичні поради до її вивчення, які коротко визначають особливості теми, допомагають обрати правильний підхід до її аналізу, визначити проблемні питання та систематизувати вивчення матеріалу. Крім того, до кожної теми пропонується перелік наукової літератури, ознайомлення з якою сприятиме правильному та ґрунтовному засвоєнню теми. Також, наводиться перелік нормативно-правових актів, які становлять необхідну законодавчу базу регулювання фінансових правовідносин.

До всіх тем практичних занять подається перелік питань, які будуть розглядатися, а також контрольні питання, відповідь на які вимагає від здобувачів освіти самостійно мислити в площині теми, яка ними вивчається. До ряду тем практичних занять включені практичні завдання (тести, задачі), які передбачають юридичний аналіз відносин, кваліфікацію юридичних фактів, вирішення правових конфліктів, конкретних ситуацій. Для правильного виконання таких завдань, студентам необхідно, в першу чергу, проаналізувати коло відносин, які склалися, та вибрати правові норми, що підходять для врегулювання в даному випадку. Якщо від здобувачів освіти вимагається здійснення правової кваліфікації, необхідно провести юридичну оцінку фактичних обставин справи шляхом віднесення конкретного

випадку до сфери дії певних юридичних норм. Відповідь на задачі, в яких пропонується розв'язати конкретну проблемну ситуацію, повинна бути обґрунтованою, з посиланням на норми законодавства.

При підготовці до практичних занять, студентам рекомендується робити певні нотатки чи розгорнуті плани відповіді по кожному питанню. Також, з врахуванням індивідуальних здібностей, слід у найбільш зручній формі підготувати відповіді на контрольні питання та практичні завдання. Зокрема, занотувати формулювання відповідей в зошиті, вказати номери статей, їх положення. При розв'язанні практичних завдань необхідно записувати відповіді на задачі, тести, правові висновки по справі, для того, щоб надати змогу викладачу оцінити рівень підготовки до заняття та засвоєння матеріалу.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

ТЕМА 1. ФІНАНСОВЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА. ФІНАНСИ І ПУБЛІЧНА ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1

Для підготовки до заняття студенти мають звернути увагу на навчальні та методичні матеріали, додаткову літературу, яка наведена вкінці даного видання. Для засвоєння знань, вмінь та навичок фінансово-правової сфери варто ефективно організувати самостійну роботу, адже багато навчального матеріалу виносить на самостійне вивчення. Кожна тема має свої специфічні поняття, які потрібно знати. Оскільки дана тема практичного заняття є вступною - без засвоєння її категорій неможливим буде подальше вивчення навчального курсу.

Питання для обговорення:

1. Фінанси як історична, економічна та правова категорія. Публічні та приватні фінанси.
2. Фінансова система країни.
3. Публічна фінансова діяльність: поняття і ознаки.
4. Принципи та методи публічної фінансової діяльності.
5. Система фінансових органів держави.
6. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання.
7. Суб'єкти муніципальної фінансової діяльності.
8. Міжнародні фінансові відносини та фінансові відносини в Європейському Союзі: загальна характеристика.

Контрольні питання:

1. Що таке фінанси?
2. На які види поділяються фінанси? В чому відмінність між публічними та приватними фінансами?
3. З яких елементів складається фінансова система держави? Що впливає на формування фінансової системи?
4. Які основні напрямки фінансової діяльності держави?
5. Які суб'єкти відносяться до системи фінансових органів України?
6. Назвіть методи фінансової діяльності держави.
7. Перерахуйте методи фінансово-правового регулювання.
8. За допомогою яких методів держава (в особі її органів) може впливати на регулювання фінансової діяльності комунального підприємства?

Рекомендовані джерела:

1-84

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Для підготовки до даного заняття студенти повинні опрацювати навчальні та методичні матеріали, додаткову літературу. Особливу увагу слід звернути на визначення понять, оскільки дана тема практичного заняття є однією з вступних та без засвоєння її категорій неможливим буде подальше вивчення навчального курсу.

Основні категорії, зміст яких потрібно знати: фінанси, публічні фінанси, державні фінанси, місцеві публічні фінанси, фінансова діяльність, публічна фінансова діяльність, фінансове право, предмет фінансового права, метод

фінансового права, фінансова система, система фінансового права, фінансове законодавство, джерело фінансового права, фінансові правовідносини.

Питання для обговорення:

1. Поняття та загальна характеристика фінансового права.
2. Предмет фінансового права.
3. Методи фінансового права.
4. Система фінансового права.
5. Джерела фінансового права.
6. Фінансово-правові норми: зміст, структура, види.
7. Фінансово-правові відносини: зміст, особливості, види.
8. Взаємодія фінансового права з галузями права України.

Контрольні питання:

9. Перерахуйте методи фінансово-правового регулювання.
10. Які відносини становлять предмет фінансового права?
11. Яке поняття є ширшим «фінансові відносини» чи «грошові відносини»?
12. Назвіть ознаки фінансово-правових норм.
13. З яких частин складається фінансово-правова норма?
14. Назвіть ознаки фінансово-правових відносин.
15. Що є змістом фінансово-правових відносин?
16. З яких частин складається система фінансового права?
17. З якими галузями права співвідноситься фінансове право?
18. За допомогою яких методів держава (в особі її органів) може впливати на регулювання фінансової діяльності комунального підприємства?

Практичні завдання:

1. На прикладі будь-якої конкретної норми податкового законодавства проаналізуйте її складові частини.

2. Проаналізуйте будь-яку (за вибором) статтю Бюджетного кодексу та визначте елементи її правових норм

3. Наведіть приклад норми, на підставі якої виникають, змінюються чи припиняються фінансово-правові відносини.

4. Визначте коло суб'єктів та об'єкт у наступних фінансових правовідносинах:
а) отримання виплати від Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності у зв'язку з народженням дитини;
б) сплата податку;
в) надання комерційному банку ліцензії.

5. Чи будуть регулюватись нормами фінансового права відносини щодо реєстрації приватного підприємства? Відповідь обґрунтуйте.

6. ТзОВ «Мальва» склало фінансовий план діяльності на рік, яким передбачило основні напрямки своєї діяльності.

Вкажіть 5 можливих напрямків діяльності підприємства. Чи будуть дані відносини предметом вивчення фінансового права? Якщо так – то в якій частині? Відповідь обґрунтуйте.

Рекомендовані джерела:

1-87

ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНІ ПРАВОВІ ЗАСАДИ НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

Для підготовки до даного заняття необхідно розглянути поняття фінансових послуг, валюти(грошей), грошового обігу; з'ясувати види та форми розрахунків (платіжних послуг); охарактеризувати готівкові та безготівкові розрахунки; сутність та види фінансових послуг.

Студентам варто опрацювати додаткову літературу та нормативно-правові акти, зокрема Закон «Про фінансові послуги і фінансові компанії».

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки фінансових послуг.
2. Види фінансових послуг: загальна характеристика.
3. Умови надання фінансових послуг. Договори про надання фінансових послуг.
4. Фінансові установи:
 - 4.1. Порядок створення,
 - 4.2. Реорганізація, ліквідація фінансових установ;
 - 4.3. Особливості діяльності фінансових установ.
5. Діяльність спеціально уповноваженого органу в сфері державного регулювання ринків фінансових послуг: назва, повноваження.
6. Характеристика суб'єктів регулювання ринку фінансових послуг за суб'єктами надання фінансових послуг.

Контрольні питання:

1. Які види фінансових послуг Ви знаєте?
2. Яким нормативно-правовим актом передбачена процедура надання фінансових послуг?
3. Чи потрібно кредитній спілці отримувати ліцензію на надання кредитів? Чи є кредитна спілка фінансовою установою?
4. Які вимоги ставляться до фінансових установ?

Практичні завдання:

1. Випишіть з Закону «Про фінансові послуги та фінансові компанії»:
 - поняття фінансової установи;
 - поняття фінансової послуги;
 - види фінансових послуг;
 - обов'язкові умови договору про надання фінансових послуг.
2. Із Закону України «Про платіжні послуги» випишіть поняття:
 - платіжна система;
 - безготівкові розрахунки;
 - платіжна установа;
 - пруденційні нормативи;
 - електронні гроші.
3. Випишіть із закону України «Про валюту і валютні операції» опис понять: національна валюта (гривня); іноземна валюта; валютні цінності; валютні операції; резиденти; нерезиденти.

Рекомендовані джерела:

1-19, 31-42, 59, 64, 66, 76-78.

ТЕМА 3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЛАТІЖНИХ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ВІДНОСИН ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

Для підготовки до даного заняття необхідно розглянути поняття платіжних відносин, капіталу, повторити поняття фінансів та співвідношення фінансів і грошей, валюти; з'ясувати види та форми розрахунків; охарактеризувати готівкові та безготівкові розрахунки; сутність та види фінансових послуг.

Основними джерелами для підготовки до заняття є закони України. Студентам потрібно ознайомитись з їх змістом та вміти їх роз'яснювати (тлумачити) й застосовувати.

Питання для обговорення:

1. Платіжні відносини та грошова система України:
 - 1.1. Поняття грошової системи, види грошових систем світу.
 - 1.2. Впровадження та номінали банкнот і монет національної валюти України.
2. Поняття грошового обігу та грошових розрахунків (ст.5 Закону «Про валюту і валютні операції»). Готівковий і безготівковий обіг.
3. Платіжні системи та переказ коштів.
4. Електронні гроші та платіжні системи.
5. Готівкові розрахунки. Правове регулювання касових операцій.
6. Поняття та форми безготівкових розрахунків.

Контрольні питання:

1. Що таке гроші?
2. Які функції виконують гроші?
3. Що таке грошова система держави?
4. Що таке платіжна система?
5. Які види платіжних систем Ви знаєте?
6. Для чого встановлюється ліміт залишку готівки в касі?
7. Що таке банківська платіжна картка?
8. Назвіть види поточних банківських рахунків.
9. Назвіть види кореспондентських банківських рахунків.
10. Назвіть види акредитивів.
11. Чим відрізняється платіжне доручення від платіжної вимоги-доручення?
12. Що таке меморіальний ордер?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5

Дане заняття акцентує увагу на банківських та інвестиційних правовідносинах. Основні терміни для вивчення: банківське право, банківські послуги, інвестиції, інвестиційний клімат, інвестиційна діяльність, депозитний договір, кредитний договір.

Студентам варто опрацювати додаткову літературу та нормативно-правові акти.

Питання для обговорення:

1. Банківське право як складова фінансового права.
2. Поняття та види банківських рахунків. Договори банківського рахунку та розрахунково-касового обслуговування.
3. Правове регулювання інвестиційної діяльності. Інвестиційне право як складова фінансового права.
4. Ринки капіталу та організовані товарні ринки: правове регулювання.
5. Правове регулювання біржової діяльності. Товарні біржі. Валютні біржі.
6. Цінні папери: поняття та види.
7. Правове регулювання криптовалютних відносин.

Контрольні питання:

1. Що таке банківське право?
2. Дайте визначення банківського рахунку.
3. Що таке товарна біржа?
4. Що таке державні цінні папери?
5. Що таке ділова репутація?
6. Що таке облігація?
7. Дайте визначення кредитної установи.
8. Якими нормативними актами регулюється інвестиційна діяльність?
9. Якими нормативними актами регулюється банківська діяльність?

Рекомендовані джерела:

1- 20, 23, 26-30, 31, 40-42, 59, 62-64, 69-70, 72, 74-78.

ТЕМА 4. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХУВАННЯ ТА КРЕДИТУВАННЯ

Для вивчення даної теми необхідно розглянути поняття страхування та кредитування, ознайомитись з основними категоріями страхування, видами та формами страхування; визначити поняття та види загальнообов'язкового державного соціального страхування; розкрити суть державного кредитування з позицій: держава-кредитор, держава-позичальник; розмежувати страхування та кредитування. Особливо увага виділена державним цінним паперам.

Студентам варто опрацювати додаткову літературу та нормативно-правові акти, страхові та кредитні договори.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6**Питання для обговорення:**

1. Поняття, основні ознаки, форми та функції страхування.
2. Характеристика основних понять страхування (страховик, страхувальник, об'єкти, форми страхування, страховий випадок, страховий ризик, страховий платіж, страхова сума, страховий тариф, страхова виплата, страхове відшкодування).
3. Види страхування.
4. Поняття державного соціального страхування в Україні. Види соціального страхування: соціально забезпечувальне, пенсійне.

Контрольні питання:

1. Що таке страхування?
2. Які характерні ознаки притаманні страхуванню?
3. Назвіть види страхування.
4. Назвіть форми організації страхових фондів.
5. Чим відрізняється страховий ризик від страхового випадку?
6. Який державний орган здійснює ліцензування страхової діяльності?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7**Питання для обговорення:**

1. Поняття кредиту. Кредитний договір: поняття та основні реквізити.
2. Правове регулювання публічних кредитних відносин:
 - 2.1. Державний кредит (позика).
 - 2.2. Місцеві кредити та їх забезпечення (державні гарантії).
 - 2.3. Державний борг.

- 2.4. Види цінних паперів за кредитними зобов'язаннями держави та місцевого самоврядування.
3. Правовий статус кредитних спілок.
4. Банківський кредит: поняття, види.

Контрольні питання:

1. Дайте визначення державного кредиту.
2. Чим відрізняється банківський кредит від державного кредиту?
3. Що таке державний борг?
4. Назвіть форми державного кредиту.
5. За якими ознаками особи можуть об'єднуватися у кредитні спілки?
6. Які є види державних цінних паперів?
7. Що таке облігація?
8. Що таке казначейське зобов'язання?
9. Що таке кредит? Кредитний договір?
10. Дайте визначення кредитної установи

Рекомендовані джерела:

5, 6, 20, 29, 31, 45-49, 53-54, 57, 59, 62-63, 66-67, 69, 75-77.

**ТЕМА 5. ПРАВОВІ ОСНОВИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8**

Для вивчення даної теми необхідно розглянути поняття валюти та валютних цінностей, визначити їх види; розкрити правові основи та сутність валютного регулювання, систему органів валютного контролю та його форми; відповідальність за порушення фінансового законодавства. Студентам варто опрацювати додаткову літературу та нормативно-правові акти, зокрема Закони «Про валюту і валютні операції», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» тощо.

Питання для обговорення:

1. Поняття валюти: валюта України, іноземна валюта.
2. Поняття та зміст валютних цінностей і валютних операцій. Інформація про валютні операції.
3. Поняття та особливості валютних відносин: гарантії свободи здійснення валютних операцій;
4. Організація валютного регулювання.
5. Поняття та функції валютного нагляду.
6. Адміністративні послуги з ліцензування валютних операцій для банківських установ.
7. Система та повноваження органів валютного регулювання і нагляду.
8. Засоби захисту валютної системи України. Інфляція.

Контрольні питання:

1. Що таке валютні цінності?
2. В чому полягає суть валютного регулювання?
3. Назвіть особливості валютних відносин.
4. Вкажіть функції валютного контролю
5. Назвіть систему державних органів валютного регулювання та контролю.
6. Які повноваження в сфері валютного регулювання виконує Національний банк України?

7. Які повноваження в сфері валютного регулювання виконує Кабінет Міністрів України?
8. Назвіть можливі обмеження зі здійснення валютних операцій, які можуть бути застосовані для захисту валютної системи України.

Рекомендовані джерела:

6, 7, 12, 14, 16, 20, 23, 26-30, 31, 40-42, 59, 62-64, 69-70, 72, 74-78.

ТЕМА № 6. ПРАВОВІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9

У даній темі студентам пропонується ознайомитись з таким різновидом контролю як фінансовий контроль (аудит).

Інспекційна фінансова діяльність займає одне з провідних місць у фінансовій діяльності держави (предмет вивчення фінансового права).

Доцільно вивчити терміни: контроль, публічний контроль, державний контроль, муніципальний контроль, громадський контроль, фінансовий контроль, інспектування, фінансове інспектування, перевірка, ревізія, аудит, фінансовий моніторинг.

Для кращого засвоєння матеріалу варто зробити схеми видів фінансового контролю та методів фінансового контролю.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види контролю. Контрольні відносини та публічне адміністрування.
2. Публічний контроль та види публічного фінансового контролю.
3. Методи фінансового контролю.
4. Поняття та правове регулювання бухгалтерського обліку.
5. Податковий контроль.
6. Митний контроль.
7. Банківське законодавство та банківський контроль.
8. Аудиторська діяльність. Державний аудит.
9. Валютний контроль.
10. Фінансовий моніторинг.

Контрольні питання:

1. Які функції виконує фінансовий контроль?
2. Чим відрізняється фінансовий контроль від фінансового інспектування?
3. Які види фінансового контролю за суб'єктами їх проведення Ви знаєте?
4. Що таке відомчий контроль?
5. Що таке перевірка? Ревізія? В чому відмінність між цими поняттями?
6. Назвіть види та терміни проведення податкових перевірок.
7. Ким та на які терміни можуть бути продовжені податкові перевірки?
8. Які особи можуть займатися аудиторською діяльністю в Україні?
9. Які фінансові операції підпадають під моніторинг?

Практичні завдання:

1. На державному підприємстві ХХХ в результаті проведення аудиту приватним аудитором згідно договору було виявлено порушення ведення бухгалтерського обліку.

Чи повинен аудитор звернутись у відповідні державні органи для притягнення

юридичної особи до відповідальності? Якщо так, то куди саме? Як оформляються результати аудиторської перевірки?

2. Аудиторська фірма, здійснюючи за договором перевірку державного підприємства виявила порушення правил бухгалтерського обліку та ведення касових операцій. Чи повинен аудитор, який здійснював перевірку звернутись у відповідні органи? Яку відповідальність може нести державне підприємство за відповідну протиправну діяльність?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10

Для ефективної підготовки до засвоєння даної теми здобувачам освіти/студентам пропонується ознайомитись зі специфікою правового статусу суб'єктів контрольної діяльності в Україні загальної компетенції (тими, які мають повноваження з управління не тільки у фінансовій, а у всіх сферах суспільного життя). Потрібно охарактеризувати повноваження у фінансовій та економічній сферах Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, місцевих державних адміністрацій (військових адміністрацій), органів місцевого самоврядування (місцевих рад та їх виконавчих органів).

Окреме питання пов'язане з характеристикою контрольного провадження – послідовності дій (процедури) контролю залежно від методів, тобто послідовність здійснення перевірки, ревізії, аудиту, моніторингу, інспектування тощо.

Питання для обговорення:

1. Державні контролюючі органи загальної компетенції та їх роль в здійсненні контрольної діяльності.

2. Фінансово-правовий статус суб'єктів уповноважених здійснювати фінансовий контроль: правове регулювання та загальна характеристика діяльності.

3. Фінансова правосуб'єктність.

4. Громадський контроль за використанням публічних фінансів.

5. Поняття та види контрольних проваджень у фінансових правовідносинах. Контрольне провадження та адміністративна процедура.

6. Стадії фінансового контрольного провадження.

7. Правовий статус контролюючих органів спеціальної компетенції:

7.1. Контрольні повноваження Рахункової палати;

7.2. Міністерство фінансів України;

7.3. Державна аудиторська служба України; державний аудит.

7.4. Контрольні функції Державної казначейської служби України;

7.5. Контрольні повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері оподаткування;

7.6. Контрольні функції Державної служби фінансового моніторингу.

7.7. Контрольні повноваження Національного банку України. Валютний контроль.

7.8. Контрольні функції інших контролюючих органів в Україні.

8. Фінансовий контроль щодо запобігання корупції. Контрольна діяльність Державного агентства із запобігання корупції, інших органів запобігання корупції.

Контрольні питання:

1. Що таке правовий статус? Які його елементи?

2. Як пов'язані поняття правовий статус та фінансово-правовий статус?

3. Визначте контрольне провадження.

4. Які види контрольних проваджень Ви знаєте?

5. Назвіть стадії контрольного провадження.
6. Яким нормативно-правовим актом визначається правовий статус Національного Банку України?
7. Яких суб'єктів доцільно віднести до контролюючих органів загальної компетенції?
8. Якими методами здійснюється громадський контроль за використанням публічних коштів?
9. Чи є зв'язок між Рахунковою палатою та Верховною Радою України?
10. Назвіть діючий центральний орган виконавчої влади, який реалізує податкову та митну політику.
11. Охарактеризуйте фінансовий контроль щодо запобігання корупції. Якими засобами він реалізується?
12. Що таке антикорупційна експертиза? Яке її завдання?
13. Яка процедура електронного декларування?
14. Які акти регулювання банківської діяльності приймаються Національним банком України?
15. Що таке банківський контроль?
16. Яка мета бюджетного аудиту?
17. Що таке валютний контроль? Хто його здійснює?

Практичні завдання:

1. Народний депутат А. не подав на запит Національного агентства з питань запобігання корупції інформацію про відкритий рахунок в іноземній державі (фактично ж нього були такі рахунки в банку Кіпру та у фінансовій установі королівства Ліхтенштейн).

Національне агентство з питань запобігання корупції наклало штраф у розмірі 3400 грн за статтею 188-46 КУпАП¹

На основі фінансового моніторингу операцій по рахунках депутата А. Державна служба фінансового моніторингу виявила перекази на рахунки та зняття з рахунків в банку Кіпру та банку королівства Ліхтенштейн (у сумі еквівалентній 2,5 млн грн). На цій основі за подання Державної служби фінансового моніторингу було відкрито кримінальне провадження. Та висунуто підозру про вчинення злочину, передбаченого ст. 209 КК².

Чи правомірні дії зазначених вище державних контролюючих органів?

Чи буде депутат А в даному випадку нести і адміністративну, і кримінальну відповідальність чи тільки одну з них? Відповідь обґрунтуйте.

2. Під час податкової перевірки на підприємстві М. було виявлено порушення ведення бухгалтерського обліку (наявність тіньової бухгалтерії) у зв'язку з чим підприємству нарахували 500 000 гривень доходів, які не були оподатковані. За

¹ *Стаття 188-46 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства з питань запобігання корупції).*

Невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства з питань запобігання корупції щодо усунення порушень законодавства про запобігання і протидію корупції, ненадання інформації, документів, а також порушення встановлених законодавством строків їх надання, надання завідомо недостовірної інформації або не у повному обсязі -...

² *Стаття 209 Кримінального кодексу. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.*

1. Вчинення фінансової операції чи правочину з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуття, володіння або використання коштів чи іншого майна, одержаних внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, -...

результатом цього факту підприємству прийшла податкова вимога про сплату податкового боргу.

Боргове зобов'язання підприємство М. сплатило.

Охарактеризуйте стадії контрольного провадження.

Рекомендовані джерела:

1-87

ТЕМА № 7. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ БЮДЖЕТНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №11

Для підготовки до заняття здобувачі освіти/студенти мають звернути увагу на навчальні та методичні матеріали, додаткову літературу, яка наведена вкінці даного видання. Для засвоєння знань, вмінь та навичок з бюджетного права варто ефективно організувати самостійну роботу, адже багато навчального матеріалу виносить на самостійне вивчення. Основними категоріями даної теми є бюджетне право та процес, їх місце в системі фінансового права та особливості бюджетних правовідносин. Засвоєння питань неможливе без роботи з нормативними актами (бюджетним кодексом, законами про державний бюджет за роками, рішеннями про місцеві бюджети), їх аналізу. Основою для підготовки є використання Бюджетного кодексу України.

Питання для обговорення:

1. Поняття та принципи бюджетної системи України.
2. Загальна характеристика бюджету. Види бюджетів. Бюджетний період.
3. Фонди бюджету: загальний, спеціальний, резервний, регіонального розвитку, дорожній, поведження з радіоактивними відходами, розвитку водного господарства.
4. Поняття бюджетного права та бюджетних правовідносин.
5. Бюджетна класифікація та її призначення.
6. Розпорядники бюджетних коштів та їх види. Бюджетні призначення та повноваження.
7. Бюджетне асигнування та бюджетне зобов'язання.
8. Фінансування бюджету. Дефіцит та профіцит бюджету. Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості.
9. Бюджетна програма: поняття та значення. Паспорт бюджетної програми. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі.
10. Поняття та зміст бюджетного процесу. Інститут бюджетного процесу підгалузі бюджетного права.
11. Міжбюджетні відносини: поняття, види. Характеристика міжбюджетних трансфертів (дотацій, субвенцій).
12. Види проваджень у бюджетному процесі.
13. Стадії бюджетного процесу: загальна характеристика.
14. Гарантування бюджетних зобов'язань. Граничні обсяги державних (місцевих) гарантій та державного (місцевого) боргу.
15. Єдиний казначейський рахунок та його призначення.

Контрольні питання:

1. Роз'ясніть походження та первісне значення слова «бюджет».
2. Що таке бюджет у юридичному значенні?
3. Що таке бюджет у економічному значенні?

4. Що таке бюджет у політичному значенні?
5. В чому полягає принцип єдності бюджетної системи?
6. Поясніть суть принципу субсидіарності.
7. Дайте визначення понять «дефіцит бюджету» та «профіцит бюджету».
8. Назвіть основні елементи бюджетної класифікації.
9. Що таке дотація та субвенція? Які є їх види?
Що таке бюджетний період?
10. В яких випадках може змінюватися бюджетний період?
11. Перерахуйте стадії бюджетного процесу та вкажіть їх учасників.
12. Який орган виконує функцію «обслуговування державного бюджету»?
13. Які терміни прийняття Закону України «Про державний бюджет на рік» передбачені Бюджетним кодексом України?
14. Перелічіть документи, які подають та готують на стадії підготовки проекту державного бюджету. Яким нормативно правовим актом передбачено його підготовку?

Практичне завдання:

1. На основі аналізу додатків до закону України про Державний бюджет на поточний рік, випишіть коди бюджетної класифікації та їх опис за доходною і видатковою частиною бюджету, класифікацією боргу.

2. Для проведення конкурсних змагань з легкої атлетики присвячених дню армії в м. Івано-Франківську необхідно залучити кошти з бюджету.

Куди мають звернутись організатори конкурсів?

З якого бюджету будуть фінансуватись такі заходи?

Які документи мають подати?

3. Дрогобицька райдержадміністрація спільно з Дрогобицькою районною радою не подали у встановлений строк звіт про виконання відповідної частини державного бюджету та місцевого бюджету. Які правові наслідки таких дій? Які види санкцій можна застосувати в даному випадку?

4. Державна казначейська служба України закрила рахунки розпорядників бюджетних коштів вкінці року.

Чи правомірна діяльність служби? Який строк обслуговування казначейських рахунків розпорядників бюджетних коштів і від чого він залежить?

5. Начальник відділу соціального захисту облдержадміністрації Н., розглядаючи заяву особи щодо надання статусу малозабезпеченої сім'ї – відмовив у наданні такого статусу – мотивувавши відсутністю коштів у місцевому бюджеті.

Чи правомірні дії начальника? З якого бюджету повинні фінансуватись соціально-забезпечувальні заходи? Відповідь обґрунтуйте.

Рекомендовані джерела:

3-7, 12, 14, 16, 20, 23, 26-30, 31, 40-42, 50, 59, 62-64, 69-70, 72, 74-78.

ТЕМА 8. СТАДІЇ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №12

Дане заняття присвячено характеристиці бюджетного процесу – тобто процесу підготовки, прийняття, виконання, звітування про виконання державного та місцевих бюджетів.

Студентам варто опрацювати додаткову літературу та нормативно-правові акти, зокрема Бюджетний кодекс (БК), Регламент Верховної Ради України, закон про бюджет на відповідний рік, рішення про місцеві бюджети.

Питання для обговорення:

1. Підготовка проекту загальнодержавного бюджету.
 - 1.1. Організаційні засади складання проекту Державного бюджету України та визначення основних напрямків бюджетної політики;
 - 1.2. Бюджетні запити;
 - 1.3. Розробка проекту закону про державний бюджет та його схвалення ;
 - 1.4. Подання проекту закону до Верховної Ради України, матеріали, які до нього подаються.
2. Особливості розгляду та прийняття закону України про державний бюджет України на відповідний рік.
 - 2.1. Регламентна процедура розгляду проекту закону про державний бюджет у Верховній Раді України.
 - 2.2. Проходження 1-3 читань та рішення за їх результатами.
3. Виконання державного бюджету.
 - 3.1. Казначейське обслуговування бюджетних коштів. Розпис бюджету. Управління бюджетними коштами.
 - 3.2. Внесення змін до державного бюджету. Подання і розгляд законопроектів, що впливають на показники бюджету, та введення в дію таких законів. Доступність інформації про бюджет.
 - 3.3. Порядок здійснення реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів.
 - 3.4. Порядок закриття рахунків після закінчення бюджетного періоду
4. Звітування про виконання бюджетів (квартальний та річний звіти).
5. Рішення про місцевий бюджет. Місцевий фінансовий орган, як розробник місцевого бюджету. Структура місцевого бюджету.
6. Стадії місцевого бюджетного процесу:
 - 6.1. Підготовка проекту рішення про місцевий бюджет.
 - 6.2. Окремі особливості формування місцевих бюджетів (ст. 67 БК)
 - 6.3. Порядок складання проектів місцевих бюджетів (ст.75 БК);
 - 6.4. Проект рішення про місцевий бюджет та матеріали, що до нього додаються (ст.76 БК).
 - 6.5. Затвердження місцевих бюджетів (ст.77 БК). Особливості затвердження місцевого бюджету з дефіцитом або профіцитом (ст.72 БК).
 - 6.6. Виконання місцевих бюджетів (ст.78 БК).
 - 6.7. Звітність про виконання місцевих бюджетів (ст.80 БК)
7. Особливості здійснення місцевих запозичень і надання місцевих гарантій. Позики місцевим бюджетам.
8. Особливості формування надходжень та здійснення витрат місцевого бюджету у разі несвоєчасного прийняття рішення про місцевий бюджет (ст.79 БК).

Контрольні питання:

1. Що таке бюджетний запит?
2. Що таке бюджетне зобов'язання?
3. Який термін закриття рахунків після закінчення бюджетного періоду?
4. Розкрийте зміст доступності інформації про бюджет.

5. Хто публічно оголошує річний звіт про виконання державного бюджету?
6. Які є види місцевих бюджетів?
7. Хто є суб'єктом надання місцевих гарантій?
8. Чи є взаємодія між державним бюджетом та місцевими бюджетами?
9. Які стадії місцевого бюджетного процесу? Чи є відмінності між загальнодержавним та місцевим бюджетним процесом?

Рекомендовані джерела:

3-7, 12, 14, 16, 20, 23, 26-30, 31, 40-42, 50, 59, 62-64, 69-70, 72, 74-87

ТЕМА 9. ДОХОДИ ТА ВИДАТКИ БЮДЖЕТІВ. ПОДАТКОВЕ ПРАВО

Для вивчення даної теми потрібно розглянути поняття доходної частини бюджету (державного, місцевого), поняття та види доходів, їх відображення у бюджеті, види податкових та неподаткових надходжень до бюджету. Студентам варто опрацювати додаткову літературу та нормативно-правові акти, зокрема Бюджетний кодекс (БК), Закон «Про державний бюджет на 2025 рік», Податковий кодекс (ПК).

Доцільно розглянути поняття видаткової частини бюджету (державного, місцевого бюджетів), поняття та види видатків, їх відображення у бюджеті, сутність бюджетного фінансування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №13

Питання для обговорення:

1. Поняття державних та місцевих доходів.
2. Система державних та місцевих доходів:
 - 2.1. Склад доходів державного бюджету;
 - 2.2. Склад доходів загального фонду бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, міст Києва та Севастополя, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад (ст.64 БК);
 - 2.3. Склад доходів загального фонду бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів (ст. 66 БК);
 - 2.4. Склад доходів та видатків бюджетів районів у містах (ст.68 БК);
 - 2.5. Доходи загального фонду бюджетів міст районного значення, сільських, селищних бюджетів (ст.69 БК).
 - 2.6. Надходження спеціального фонду місцевих бюджетів (ст. 69-1 БК).
 - 2.7. Бюджет розвитку місцевих бюджетів (ст.71 БК).
3. Публічні закупівлі: поняття, призначення та правове регулювання.

Контрольні питання:

1. Як співвідносяться поняття: «доходи держави» та «доходи країни»?
2. Як поділяються доходи бюджету?
3. Як класифікують доходи за бюджетною класифікацією?
4. Що таке доходи в податковому законодавстві?
5. Чи передбачені особливості розподілу доходів за адміністративно-територіальними одиницями України? Наведіть приклади.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №14

1. Податок: поняття, функції, принципи, елементи та класифікація.
2. Система, методи, органи оподаткування в Україні.
3. Коротка характеристика окремих податків:
 - 3.1. Податок на додану вартість: поняття, ознаки, елементи

3.2. Акцизний податок: поняття, ознаки, елементи

3.3. Податок на прибуток: поняття, елементи.

3.4. Податок на доходи фізичних осіб. Поняття та види доходів за податковим законодавством.

3.5. Місцеві податки: податок на майно та його види; єдиний податок і спрощена система оподаткування.

3.6. Рентна плата: поняття, види.

3.7. Мито, митний тариф.

4. Податкові пільги та їх застосування.

5. Податкові перевірки та захист прав платників податків.

6. Поняття та види обов'язкових неподаткових платежів: адміністративні збори, санкції та ін.

7. Бюджетні плани та їх складові.

8. Поняття та принципи державних і місцевих видатків. Особливості здійснення окремих видатків бюджету (ст.51 БК).

9. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами (ст.86 БК).

Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України (ст.87 БК)

10.Форми та принципи фінансування державних та місцевих видатків.

11.Поняття та принципи кошторисно-бюджетного фінансування. Кошторис бюджетної установи.

12.Захищені видатки бюджету.

13.Видатки на соціальний захист та культуру.

14.Фінансування оборони країни. Військовий збір.

15.Фінансування органів законодавчої, виконавчої влади та правоохоронних органів.

Контрольні питання:

1. Які основні функції податку Ви знаєте?

2. Визначте елементи податку.

3. Назвіть приклади непрямого податку.

4. Назвіть ознаки та елементи податку.

5. Чим відрізняються податки від обов'язкових неподаткових платежів?

6. Назвіть види місцевих податкових платежів.

7. Визначте поняття державних витрат.

8. Назвіть принципи фінансування державних видатків.

9. Що таке позабюджетні кошти?

10.В чому полягає кошторисно-бюджетне фінансування?

11.Які видатки державного бюджету відносяться до поточних?

12.Що відноситься до капітальних видатків бюджету?

13.Назвіть принципи кошторисно-бюджетного фінансування.

14.Що таке кошторис?

15.Назвіть види кошторисів.

16.Який порядок фінансування соціально-культурних заходів в Україні?

17.Які витрати у сфері охорони здоров'я та спорту фінансуються за рахунок коштів державного бюджету?

18.Які витрати у сфері освіти фінансуються за рахунок коштів державного бюджету?

19. Які витрати у сфері культури та мистецтва фінансуються за рахунок коштів державного бюджету?

Практичні завдання:

1. На прикладі конкретної норми податкового закону встановіть елементи податку.
2. Випишіть з ПК елементи податку на доходи фізичних осіб.
3. Випишіть з ПК види підакцизних товарів.
4. Випишіть з ПК елементи туристичного збору.

Рекомендовані джерела:

1- 20, 23, 28-30, 39-40, 50, 52, 55, 62-63, 69-70.

**ТЕМА 10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ФІНАНСОВОГО
ЗАКОНОДАВСТВА**

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №15

Для вивчення даної теми необхідно повторити поняття юридичної відповідальності, її ознак та видів; охарактеризувати місце фінансової відповідальності серед видів юридичної відповідальності (в негативному розумінні).

При підготовці варто використати нормативно-правові акти, які визначають склади правопорушень (злочинів, проступків) зі порушення фінансово-правових норм та види фінансових санкцій (штрафів) за формою їх вираження.

Питання для обговорення:

1. Фінансова відповідальність: поняття, характеристика.
2. Місце фінансової відповідальності серед юридичної відповідальності.
3. Фінансова відповідальність як частина відносин інших видів юридичної відповідальності:
 - 3.1. Адміністративна відповідальність за фінансові проступки (податкові, бюджетні, валютні);
 - 3.2. Кримінальна відповідальність за фінансові злочини;
 - 3.3. Дисциплінарна відповідальність розпорядників бюджетних коштів.

Контрольні питання:

1. Назвіть види адміністративної відповідальності за валютні правопорушення.
2. Назвіть види відповідальності за злочини у валютній сфері.
3. Якими нормативно-правовими актами передбачена відповідальність за фінансові правопорушення?
4. Охарактеризуйте об'єктивні сторони фінансових правопорушень в бюджетній сфері.
5. Які форми об'єктивної сторони податкових порушень Ви знаєте?

Практичні завдання:

1. Зобразіть схематично місце фінансової відповідальності серед інших видів юридичної відповідальності.
2. Використовуючи Кримінальний кодекс випишіть види фінансово-правових санкцій.
3. Назвіть 4 форми об'єктивної сторони фінансового правопорушення та охарактеризуйте їх.
4. Охарактеризуйте склади правопорушень 2 наведених статей КУпАП:
Стаття 155-1. Порушення порядку проведення розрахунків
Стаття 162. Порушення правил про валютні операції

Стаття 162-1. Ухилення від повернення виручки в іноземній валюті

Стаття 162-2. Незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків

Стаття 162-3. Порушення правил здачі дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння

Стаття 163. Розміщення цінних паперів без реєстрації їх випуску або порушення порядку здійснення емісії цінних паперів

Стаття 163-14. Порушення порядку здійснення операцій з електронними грошима

Стаття 163-15. Порушення порядку проведення готівкових розрахунків та розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за товари (послуги)

Стаття 164. Порушення порядку провадження господарської діяльності

Стаття 164-1. Порушення порядку подання декларації про доходи та ведення обліку доходів і витрат

Стаття 164-2. Порушення законодавства з фінансових питань

Стаття 164-3. Недобросовісна конкуренція

Стаття 164-4. Несвоєчасне здавання виторгу

Стаття 164-5. Зберігання або транспортування алкогольних напоїв чи тютюнових виробів, на яких немає марок акцизного збору встановленого зразка

Стаття 164-12. Порушення бюджетного законодавства

Стаття 164-15. Приховування стійкої фінансової неспроможності

Стаття 164-16. Зайняття забороненими видами господарської діяльності

Стаття 165-1. Порушення законодавства про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

Стаття 165-2. Порушення порядку формування та застосування цін і тарифів

Стаття 165-4. Порушення законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності

Стаття 165-5. Порушення законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

Стаття 166-1. Зловживання монопольним становищем на ринку

Стаття 166-2. Неправомірні угоди між підприємцями

Стаття 166-3. Дискримінація підприємців органами влади і управління

Стаття 166-4. Порушення порядку подання інформації та виконання рішень Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень

Стаття 166-5. Порушення банківського законодавства, законодавства, яке регулює переказ коштів в Україні, нормативно-правових актів Національного банку України або здійснення ризикових операцій, які загрожують інтересам вкладників чи інших кредиторів банку

Стаття 166-6. Порушення порядку припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця

Стаття 166-7. Протидія тимчасовій адміністрації або ліквідації банку

Стаття 166-9. Порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Стаття 166-10. Порушення вимог законодавства з питань видачі документів дозвільного характеру

Стаття 166-11. Порушення законодавства про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань

Стаття 166-12. Порушення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності

Стаття 166-13. Порушення законодавства, що регулює фінансові механізми здійснення інвестицій у будівництво житла

Стаття 166-14. Недотримання особою обов'язкових умов щодо приватизації державного, комунального майна або підприємств та їх подальшого використання

Стаття 166-15. Незаконні дії щодо приватизаційних паперів

Стаття 166-16. Незаконні дії у разі банкрутства

Стаття 166-17. Фіктивне банкрутство

Стаття 166-18. Примушування до антиконкурентних узгоджених дій

Стаття 166-19. Порушення законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб

Стаття 166-20. Порушення законів України та нормативно-правових актів Національного банку України щодо здійснення нагляду (оверсайту) платіжних систем та систем розрахунків (далі - платіжні системи)

Стаття 166-21. Порушення порядку здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності

Стаття 166-22. Порушення вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів

Стаття 172-6. Порушення вимог фінансового контролю

Рекомендовані джерела:

6, 7, 12, 14, 16, 20, 23, 26-30, 31, 40-42, 59, 62-64, 69-70, 72, 74-78.

ВИКОРИСТАНІ ТА РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Навчальна література

- 1.Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк, 2024. 656 с.
- 2.Бортник Н.П., Єсімов С.С. Контрольні правовідносини у системі фінансових правовідносин. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2024. Серія ПРАВО. Випуск 82: частина 2. С.115-120. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.2.17>
- 3.Петровська І.І. Податковий контроль серед контрольних правовідносин. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2023. Вип.63. С. 52-62. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/7271/7519>
- 4.Ihor Kovbas, Mykola Koval, Iryna Petrovska, Pavlo Krainii, Yuliia Kotsan-Olynets Problematic aspects of regulatory consolidation of administrative legal personality of public councils. Rivista di Scienze Giuridiche. JUS-ONLINE 2/2023 192-205pp DOI: 10.26350/18277942_000119 <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205677742>
- 5.Петровська І.І. Адміністративні послуги в правовій системі України. Актуальні питання вдосконалення законодавства України. Вип. 59, 2022. С. 154-167. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/15742>
- 6.Биков Я., Шульга Т. Податкове право та оподаткування. *UNIVERSUM*, (4), 2024. С. 47-53.
- 7.Кузьмин А.Р. Договори між Україною та міжнародними фінансовими організаціями, як джерело фінансового права України. International Scientific Journal «Internauka» Series: «Juridical Sciences». №01/2024. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-1>
- 8.Іванський А.Й. Фінансове право : підручник. Міжн.гуманіт.унів. К.: Юрінком Інтер, 2022. 484с.
- 9.Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 392 с.
10. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ. ННЮІ ПНУ. 2017. 149с.
11. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу [Текст] : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 639 с.
12. Іванський А. Й. Новації фінансово-правової відповідальності в аспекті валютного законодавства. Право і суспільство. №1, 2023. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.1.31>
13. Control over administration: legislative, executive and judicial / Ashutosh Kumar and other. Modul paper. Department of Political Science, Panjab University, Chandigarh. URL: https://epgp.inflibnet.ac.in/epgpdata/uploads/epgp_content/S000029PE/P001576/M019856/ET/15141858031econtentmodule8.pdf
14. Financial Control definition. URL: <https://www.lawinsider.com/dictionary/financial-control>
15. Пасічник О.М. Напрями розвитку механізмів публічного контролю в умовах трансформації державної влади в Україні. Вісник Національного університету

цивільного захисту України : зб. наук. пр. Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2023. Вип. 1 (18 (Серія «Державне управління»). С. 45-51. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/17810/1/Zb%D1%96rnik%20NUCZU_2023_1_18.pdf#page=45

16. Петровська І. І. Правові засади парламентського бюджетного контролю. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2017. Вип.45. С. 96-106. URL: <http://lib.pu.if.ua:8080/handle/123456789/8381> (дата звернення 27.08.2023)

17. Петровська І.І. До питання адміністративно-правового змісту поняття публічний контроль. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2018. Вип.46. С.35-44. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/8416>

18. Петровська І.І. Загальна характеристика законодавства про воєнний стан в Україні. *Multidisciplinary academic notes. Science research and practices. Proceedings of the XV International Scientific and Practical Conference. Madrid, Spain. 2022. Pp. 278-281.* URL: <https://isg-konf.com/multidisciplinary-academic-notes-science-research-and-practice/> Available at : DOI: 10.46299/ISG.2022.1.15

19. Петровська І.І. Окремі питання антикорупційної діяльності в Україні. Матеріали IV міжнародного правничого форуму «Права людини та публічне врядування» 21 травня 2021 року. Чернівці. Чернівецький університет імені Ю. Федьковича. С.101-104.

20. Петровська І.І. Окремі питання процедури оскарження контрольних заходів митних органів. *Матеріали для II Всеукраїнського правничого форуму «Права людини та публічне врядування»* (15 травня 2019 року). м. Чернівці: Технодрук, 2019. С. 83-87

21. Петровська І.І. Правові засади діяльності публічної служби під час війни. Колективна монографія. Підрозділ 3.6. Основні напрями модернізації Конституції України в умовах вступу України до Європейського Союзу : монографія / за загальною редакцією В. І. Розвадовського. Івано-Франківськ, 2023. С.238-263

22. Петровська І.І. Правові засади забезпечення територіальної цілісності та національної безпеки як основ соборності України в інформаційній діяльності публічних службовців. Матеріали ІХ Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю «Соборність як фундаментальна складова ідеології українського націоналізму». Івано-Франківськ, 16-17 квітня 2021 року / наук.ред. О.М. Сич. Івано-Франківськ : Лілея Н.В., 2021. С.120-127

23. Петровська І.І. Публічний контроль у демократичному суспільстві. Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Міжнародні і національні механізми прямої демократії : теорія і практика» 22 січня 2021 року. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. С.212-218

24. Стрельченко О. Г., Бухтіярова І. Г., Бухтіяров О. А.. Доктринальна характеристика суб'єктів публічної адміністрації: сучасний вимір у рамках європеїзації суспільства. *Правова позиція*, № 2 (35), 2022. С. 22-26. URL: <https://legalposition.umfs.in.ua/archive/2022/2/4.pdf>

25. Чорний О.О. Формування сучасного механізму контролю в публічному управлінні: розробка загальної концепції дослідження. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. Випуск 3, 2023. С. 211-215. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/451/405>

Нормативно-правові акти

26. Конституція України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
27. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>
28. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
29. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
30. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
31. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>
32. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
33. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
34. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28.01.2021 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>
35. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
36. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 року № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
37. Про випуск облігацій внутрішньої державної позики «Військові облігації»: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.02.2022. №156. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-2022-%D0%BF#Text>
38. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
39. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
40. Про дерадянізацію законодавства України: Закон України від 21.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2215-20#Text>
41. Про Державний бюджет України на 2023 рік: Закон України від 03.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>
42. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
43. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
44. Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України: Закон України від 03.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#Text>
45. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
46. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню

- розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
47. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96#Text>
48. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.07.2014 зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>
49. Про захист прав споживачів: Закон України 12.05.1991 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
50. Про Збройні Сили України: Закон України від 6.12.1991 зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
51. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
52. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 зі змінами: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
53. Про Митний тариф України: Закон України від 19.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#n9>
54. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
55. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
56. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 21.10.1993 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>
57. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
58. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
59. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
60. Про оборону України: Закон України від 6.12.1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>
61. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 року зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#Text>
62. Про основи національного спротиву: Закон України від 16.07.2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>
63. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5.04.2007 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
64. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
65. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 року зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>

66. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18#Text>
67. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
68. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 21.10.1993 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>
69. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5.04.2001 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>
70. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
71. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
72. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5.03.1998 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>
73. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 р. ВВР. 1997. № 40. Ст. 260.
74. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>
75. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
76. Про санкції : Закон України від 14.08.2014 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1644-18>
77. Про судовий збір: Закон України від 8.07.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>
78. Про товарні біржі: Закон України від 10.12.1991 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>
79. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14.12.2021 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
80. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
81. Положення про Міністерство економіки України: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF#Text>
82. Положення про Міністерство фінансів України: затверджено Постановою КМУ від 20.08.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>
83. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: затверджено Постановою КМУ від 29.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF#Text>
84. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
85. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
86. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
87. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської

Для посилань на електронні ресурси у списку дата звернення 27.08.2024року

Інформаційні ресурси

1. Локальна внутрішня університетська мережа. Бібліотека та репозитарій <http://lib.pnu.edu.ua/>
2. Фінансове право України на платформі дистанційного навчання: <https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/e4cb0f83ba94a836b981>
3. Верховна Рада України <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
4. Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/catalog>
5. Міністерство економіки України <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-ekonomiky-ukraini>
6. Міністерство фінансів України <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-finansiv-ukraini>
7. Рахункова палата України <https://rp.gov.ua/home/>
8. Національний банк України <https://bank.gov.ua/>
9. Івано-Франківська обласна державна адміністрація <https://www.if.gov.ua/>
10. Івано-Франківська обласна рада <https://orada.if.ua/>